లోలకం

వేమూరి వేంకటేశ్వరరావు

ఆ మధ్య ఒక తెలుగు సాహితీ సదస్సుకి వెళ్ళేను. ఇది తానా, ఆటా ల మాదిరి ఎంతో ఆర్భాటంగా పెద్దలు జరిపే తిరనాళ్ళు కాదు. తెలుగు అంటే నిజంగా అభిమానం ఉన్న పిన్నలు నలుగురు కలుసుకుని స్వీయకవిత్వాలు చదువుకునే చిరు సభ. నేను లోపలికి వెళుతూ ఉంటే ఒక అమ్మాయి కరపత్రం ఒకటి చేతికి అందించింది.

"రండి! మనల్ని అణచి ఉన్న సంకెళ్ళని తెంచుకుందాం!" ఎవర్ని ఎవరు ఎప్పుడు ఎలా అణచిపెట్టేరో తెలుసుకుందామని చదవటం మొదలు పెట్టేను.

"స్త్రీల మీద హింస ఒక భయానకమైన స్థితికి చేరుకుంది. కుటుంబ హింస! శారీరక హింస! మానసిక హింస!!.....ఆర్థిక, సామాజిక, రాజకీయ, మానవ హక్కులని మనం తిరిగి స్వంతం చేసుకోవాలి!!...వివక్షను వ్యతిరేకించే ప్రతి ఒక్కరూ, హక్కుల ఉల్లంఘన జరిగిన ప్రతి ఒక్కరూ ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొనవలసిందిగా కోరుతున్నాం...... "

తలెత్తి చూసేను.

సావిత్రి తనంత తాను పరిచయం చేసుకుంది.

"అరె! ఈ పిల్లని మనింట్లో ఎవ్వరికైనా చేసుకుంటే బాగుంటుందే" అనిపించి, "చూడరా! ఈ పిల్లెవరో బాగుంది. మనవాళ్ళల్లో ఎవరికైనా నప్పితే ఎదురు కట్నం ఇచ్చి చేసుకుందాం!" అని పక్కనున్న తమ్ముడితో అన్నాను.

ఎక్కడైనా పెళ్ళీడు పిల్లడు కాని, పిల్ల కాని కనిపిస్తే వెంటనే వాళ్ళకి సంబంధాలు చూసే పద్ధతి కాదు నాది. మనం చూపెట్టిన సంబంధం బెడిసికొడితే నన్ను తిట్టుకుంటారనే భయం ఒకటి వెనక ఉన్నప్పటికీ అసలు కారణం అది కాదు. మనిషిని చూడగానే వాళ్ళ పూర్వాపరాలన్నీ అంచనా వేసేసి ఎవరికి ఎవరు నప్పుతారో బేరీజు వేసేసే చాకచక్యం మా నాని పిన్నికి ఉందేమో కాని నాకు లేదు. అయినా సావిత్రిని చూడగానే తటాలున ఆ మాట నోటి వెంబడి వచ్చేసింది.

“మావయ్యగారూ! నేను ‘బుక్’ అయిపోయానండీ!” అంది సావిత్రి అప్పటికప్పుడే వరస కలుపుతూ. మీకంత సరదాగా ఉంటే మా అన్నయ్య మూర్తికి ఏదైనా మంచి సంబంధం చూసిపెట్టండి!”

సావిత్రిని కలుసుకోవటం అదే మొదటి సారి. మూర్తిని ముఖాముఖీ కలుసుకోవటం కూడ అదే మొదటి సారి. మా ఇద్దరికీ అభిరుచులలో కొన్ని పోలికలు ఉండటంతో అతనితో టెలిఫోనులోను, ఇ-టపాలోను తరచుగా మాట్లాడుతూనే ఉన్నాను కనుక ఒక విధంగా మూర్తి పరిచయస్తుడి కిందే లెక్క.

“ఏమయ్యా! పోనీ నీకో పిల్లని చూసిపెట్టమంటావా?” కరపత్రాన్ని మడచి జేబులో పెట్టుకుంటూ మూర్తిని అడిగేను – పెద్ద అరిందా భంగిమలో! అతను “అలాగే చూసిపెట్టండి” అని అనుంటే నా ఎరికని తుపాకేస్తే పిల్ల లేదు.

“లేదండీ. నాకు ఈ అమెరికాలో పెరిగిన పిల్ల వద్దు. మన దేశం వెళ్ళి మన సంప్రదాయంలో పెరిగిన పిల్లని, బాగా తెలుగు మాట్లాట్టం, పాట పాడటం వచ్చిన పిల్లని చేసుకుంటాను.”

“శుభం!” అనుకుంటూ అక్కడనుండి తప్పుకున్నాను. అమెరికాలో పెరిగిన పిల్లల మీద అతను తెలిసో, తెలియకో విసిరిన విసురుకి కించిత్తు బాధ పడ్డాను, ఇద్దరు ఆడపిల్లల తండ్రిని కనుక!

మూర్తి పోస్ట్ డాక్ పూర్తి చేసి ఉద్యోగాన్వేషణలో ఉన్నాడు. సావిత్రి ఇంకా పి. హెచ్. డి. కోసం కృషి చేస్తోంది. అన్నా, చెల్లెలూ బాధ్యత, మర్యాద తెలిసిన వాళ్ళలా ప్రవర్తించేరు. ఇద్దరికీ సంగీత సాహిత్యాల్లోనూ, చిత్రలేఖనంలోనూ అభిరుచి ఉన్నట్లు కనిపించేరు. పైపెచ్చు స్త్రీల హక్కుల కోసం ఏదో ఉడతా భక్తిగా కరపత్రాలు అందిస్తున్నారు. సాంఘిక బాధ్యతలు ఉన్న కుర్రాళ్ళు కనుక నేను కూడ వారిద్దరితోనూ స్నేహ బంధం కలిపేను.

ఆ స్నేహాన్ని పురస్కరించుకుని, సావిత్రి తన పెళ్ళికి పిలచింది కాని వెళ్ళలేకపోయాను. రోజులు దొర్లిపోతున్నాయి. ఒక రోజున మూర్తి దగ్గరనుండి ఇ-టపా వచ్చింది. తెరచి చూసేను. “మూడు వారాలు సెలవు పెట్టి ఇండియా

వెళుతున్నాను. సావిత్రి 'లైన్ క్లియర్' చేసింది కనుక పెళ్ళి చేసుకుని వస్తాను. నా పెళ్ళికైనా మీరు తప్పకుండా రావాలి."

అభినందనలు చెబుదామని ఫోను తీసి మూర్తిని పిలచేను. "మూర్తీ, పిల్లని వెతుక్కోటానికి మూడు వారాలు సరిపోవు," అంటూ హెచ్చరించేను.

"వెతుక్కోనక్కర లేదండి. అంతా నిశ్చయం అయిపోయింది."

"మేనరికం ఏమిటి?"

"కాదండి. పై సంబంధమే. మా వాళ్ళు చూసిపెట్టేరు. వాళ్ళు బందరుట."

"మీ వాళ్ళు చూసిపెట్టేరంటున్నావు. ట అంటున్నావు. నువ్వు పిల్లని చూడక్కరలేదా?"

"మా వాళ్ళకి నచ్చితే నాకు నచ్చినట్టేనండి!"

ఇరవయ్యొకటో శతాబ్దపు మొదటి దశాబ్దంలో అమెరికాలో ఉంటూన్న కుర్రాడి నోటి వెంబడి ఈ మాట వినేసరికి గతక్కు మన్నాను. ఎప్పుడో శతాబ్దం క్రితం మా పెద్ద మావయ్య గారికి పెళ్ళి సంబంధాలు చూస్తూన్నప్పుడు మెడ్రాసులో చదువుకుంటూన్న మా మావయ్య గారు "మీరు కోతిని తీసుకొచ్చి మెళ్ళో పుస్తె కట్టమంటే కట్టేస్తాను. నేను పిల్లని చూడవలసిన పని లేదు" అన్నారుట. "మా అన్నయ్య అంటే అన్నాడు కాని, మా వాళ్ళకి బుద్ధి ఉండక్కర లేదూ, వాళ్ళు వాడన్నంత పనీ చేసేసేరు," అని మా అమ్మ మా అత్తయ్యని ఎప్పుడూ వెటకారం చేసేది. కాని ఈ ఇరవయ్యొకటవ శతాబ్దంలో పిల్ల వాడు ఒప్పుకున్నాడే అనుకుందాం. ఆ పిల్ల ఎలా ఒప్పుకుందో నాకు అర్థం అయి చావ లేదు. అదే మాట అన్నాను.

"ఫోనులో మాట్లాడుకున్నామండి."

వెనకటికి, చంద్రుడి మీద అమెరికా వాళ్ళు కాలు మోపిన కొత్తరోజుల్లో, నేను ఇండియా వెళ్ళటం తటస్థ పడింది. మా ఇంటి పక్కన ఉన్న పోస్ట్ మాస్టారు మంగపతిరావు గారితో పిచ్చాపాటీ మాట్లాడుతూ, "మా అమెరికా వాళ్ళు ఎంత గొప్ప

వాళ్ళో చూసేరా! చంద్రుడి మీద కాలు మోపేరు!” అన్నాను, సగర్వంగా!

“నీకెలా తెలుసు?”

“వాళ్ళు కళ్ళకి కట్టినట్లు అన్నీ టి. వి. లో చూపించేరు కదండీ! మీరు చూడ లేదా?”

“వాళ్ళు టి. వి. మీద చూపించినవన్నీ నిజమేనని నమ్మేసే వెర్రి కక్కగట్టలా ఉన్నావు. ఆ అమెరికాలో ఏం చదువు వెలగబెడుతున్నావో ఏమో!” అని నన్ను, నా అమాయకత్వాన్ని చూసి చాలా జాలి పడ్డారు ఆయన.

నేనూ అలాగే మూర్తి మాటలు విని జాలి పడ్డాను. తెలుగు రాని హిందీ తారలని ముందు పెట్టి, తెర వెనక నుండి తెలుగులో సంభాషణలు చెప్పించినట్లు అట్నించి ఎవ్వరిచేతనైనా పాట పాడించి, మాటలు మాట్లాడించి ఉండొచ్చుకదా! పక్కింటి అమ్మాయి సినిమాలోలా!! కీడెంచి మేలెంచమన్నారు. వెనకటికి ఒక మొండి చెయ్యి పెళ్ళికొడుకు పొడుగు చేతుల చొక్కా వేసుకుని పెళ్ళి చూపులకి వెళ్ళేడుట. మూడు ముళ్ళూ పడ్డ తరువాత “సెగ్గేమురా బాబూ!” అంటూ బోర విరుచుకుని, కాలరెగరేసి, చొక్కా చేతిని వెనక్కి లాగి మొండి చెయ్యి చూపించేడుట. “సెగ్గని వారెవరూ!” అని కూని రాగాలు తీస్తూ పెళ్ళికూతురు చెవులమీదకి దిగజారిన జుత్తుని తొలగించి సొట్ట చెవులని చూపించిదిట. కనుక పిల్లని పిల్లడూ, పిల్లడిని పిల్లా చూసుకోకుండా వీళ్ళు పెళ్ళికి ఒప్పుకున్నారనే సరికి నా మనస్సు కకలావికలమై రకరకాల దిశలలో పరుగులు మొదలెట్టింది.

“పిల్ల బందరంటున్నావు, పోనీ పెళ్ళికూతురు ఫొటో అయినా చూసేవా?” అని కొంచెం శ్లేష ధ్వనించేలా అడగాలనే అడిగేను.

“చూసేనండి. మీకు పంపిస్తాను, చూడండి,” అంటూ మా సంభాషణ జరుగుతూండగానే పార్వతి ఫొటో ఇ-టపాలో పంపించేడు.

బొమ్మ చూసేను.

మూర్తికి ఉన్న ఒక్క అప్పచెల్లెలూ ఈ అమెరికాలో ఉందాయె. మరి ఈ పిల్లని ఎవరు ఎంపిక చేసి పెట్టేరో నాకు అర్థం కాలేదు.

“కట్నం ఏ మాత్రం ఇస్తున్నారేమిటీ?” కట్నం కోసం పిల్లని చూడకుండా చేసేసుకుంటున్నాడేమో అని అనుమానం పీకుతోంది.

“మా సావిత్రిని బావ గారు కట్నం లేకుండా చేసుకున్నారు. మా ఇంట్లో ఇక ఆడ పిల్లలు లేరు. కనుక నేను కట్నం కోసం ఆశ పడవలసిన అవసరం లేదు. వాళ్ళు పిల్లకి విమానం టికెట్టు కొనిస్తే చాలు.”

“అది మాత్రం వాళ్ళు ఎందుకు కొనివ్వాలి?”

“గురువు గారూ! గురువు గారూ!! నా దగ్గర అంత డబ్బు ఎక్కడిదండీ? నాకొచ్చే పోస్ట్ డాక్ జీతం – మీకు తెలియనిది ఏముంది – నాకే బొటాబొటీ. ఈ మధ్యే పాత కారొకటి కొన్నాను. మిగిలిన డబ్బులు కొత్త సంసారానికి కావాలి కదా. పైగా విమానం టిక్కెట్టు కొన గలిగే స్థోమత వాళ్ళకి ఉంది. మీ అమ్మాయి ‘నాన్నా! ఇల్లు కొనుక్కుంటున్నాను, కొంచెం డబ్బు సహాయం చెయ్యండి’ అని అడిగితే మీరు సాయం చెయ్యరా ఏమిటి?”

మా ఆవిడవి పాము చెవులు. నేను మేడమీద గదిలో తలుపులేసుకుని మాట్లాడుతున్నా, పెళ్ళి, పెళ్ళి కూతురు అన్న మాటలు విని వంట మధ్యలో ఆపి మేడ మీదకి పరిగెత్తుకొచ్చి పెళ్ళి కూతురు ఫొటో చూసి మూతి విరిచింది.

మూర్తికి అభినందనలు చెప్పి, క్షేమంగా వెళ్ళి, లాభంగా రమ్మని ఆశీర్వదించి టెలిఫోను పెట్టేసేను.

****

నేను హైదరాబాదులో “డాట్ కాం” కంపెనీ నడిపిన రోజులవి. కనుక నాకు హైదరాబాదు వెళ్ళవలసిన పని తగిలింది. పిల్ల బందరే అయినా పెళ్ళి హైదరాబాదులో చెయ్యటానికి ఒప్పుకున్నారు. ఊళ్ళోనే ఉన్నాను కనుక పెళ్ళికి వెళ్ళటానికే నిశ్చయించుకున్నాను.

పెళ్ళికి వెళుతున్నానని నా స్నేహితుడు, కంపెనీలో వాటాదారూ తన మెర్సిడీస్ కారునీ, డ్రైవరునీ ఇచ్చి పంపేడు - మా కంపెనీ స్టేటస్ ప్రదర్శించమని ప్రోత్సహిస్తూ!

రథం లాంటి కారు, యూనిఫారంలో డ్రైవరు, పటాటోపం చూసి పెళ్ళివారు ఎదురొచ్చి, పలకరించి, పెద్దలకి పరిచయం చేసేరు. పెళ్ళికూతురు తల్లి బొద్దుగా, సూర్యాకాంతంలా ఉంది. తండ్రి రమణారెడ్డిలా సన్నంగా, రివటలా ఉన్నాడు. పెళ్ళికొడుకు నాకు కావలసిన వాడు అని చెబుతూ పరిచయం చేసుకున్నాను. “మావయ్యగారూ, మావయ్య గారూ!” అంటూ సావిత్రి నాకు కాఫీ, టిఫినూ ఇప్పించింది.

‘మంథావారిదీ మాదీ కలిపి నూటొక్క వీసం’ అన్న సామెతాలా నాకూ, మూర్తికీ ఏమీ ఆస్తి లేకపోయినా, నా కారు చూసి, మా స్నేహం చూసి మూర్తి అమెరికాలో ఎంతో ఆస్తిపరుడే అయుంటాడని ఆడ పెళ్ళివారు అనుకుంటూ ఉంటే విని నవ్వుకున్నాను.

ముహూర్తం వేళకి నాలుగు అక్షతలు జల్లి ఇంటికి తిరిగొచ్చేసేను.

నాలుగు రోజులు దొర్లిపోయాయి. శనివారం తెల్లారుతోంది. ఇంటి నుండి నా శ్రీమతి ఫోను చేసే వేళ అది. అందుకని అప్పటికే లేచి ఉన్నాను - ఫోను మీద వచ్చే పిలుపుకి ఎదురు చూస్తూ సుప్రభాతం వింటున్నాను. ఇంతలో ఫోను మోగింది.

“మా మూర్తినీ, సావిత్రినీ, వాళ్ళ తల్లి దండ్రులనీ రాత్రికి రాత్రి జైల్లో పెట్టేరు. మీరు ఉన్నపట్టున బయలుదేరి పోలీసు స్టేషన్‌కి రావాలి” అంటూ, పోలీస్ ఠాణా చిరునామా ఇచ్చేరు అట్నించి పిలచిన గొంతు.

నాకు మతి పోయింది. మూర్తి, సావిత్రి … వీళ్ళిద్దరూ కుర్ర కుంకలు. పైగా బుద్ధిమంతులూను. జైలుకి వెళ్ళవలసినంత అపచారం వీళ్ళేమి చేసి ఉంటారో నాకు అర్థం కాలేదు. తల్లి దండ్రులని కూడానా?

మనస్సు పరి పరి విధాల పరుగెత్తుతూంది. కారెక్కి పరుగు పరుగున పోలీసు స్టేషన్ కి వెళదామని డ్రైవరుని లేపి పోలీసు స్టేషన్ కి తీసికెళ్ళమన్నాను.

ఊరు తెల్లారకుండా పోలీసు ఠాణా అనే సరికి డ్రైవరు శాంసన్ కి కుతూహలం పెరిగి ఎందుకని అడిగేడు. రెండ్రోజుల క్రితం పెళ్ళి చేసుకున్న పెళ్ళి కొడుకునీ, పెళ్ళి కొడుకు అప్పచెల్లెలునీ, వారి తల్లి దండ్రులనీ జైల్లో పెట్టేరని చెప్పేను.

“సార్!, ఇది డౌరీ కేసులా ఉందే. ఒక్కరుదా పెళ్ళి ఏమీ చెయ్యలేరు. ఒక లాయరుని వెంట తీసికెళ్ళండి.” శాంసన్ తమిళ క్రైస్తవుడైపోయేడు కాని, తెలుగువాడయి ఉంటే ‘సిరికింజెప్పడు…’ పద్యం చదివేసి ఉండేవాడు, నా హడావుడి చూసి.

నేను ప్రశ్నార్ధకంగా ముఖం పెట్టి స్థాణువులా నిలబడిపోయాను.

“సార్! కల్యాణం నాలుగు దినాలుదా అయింది. ఎల్లారు జైలులో పడ్డారంటిరి. పెళ్ళికొడుకు ఎన్. ఆర్. ఐ. దా? ఇది కట్నం కేసు! ఇండియాలో ఇప్పిడి ఒక బిజినెస్ మాదిరి అయిందిదా. ఆంధ్రాలో మరీ రొంబగా ఉందిదా. ఈ పెళ్ళి కేసులు పోలీసోళ్ళకి పండగేనండి. పెళ్ళి చేసుకున్నోళ్ళు బూడిదై పోతారు దా! పోలీసోళ్ళూ, లాయరోళ్ళూ బాగుపడుతున్నారండి. ఈ మధ్య గల్ఫ్ నుండి వచ్చి, ఇక్కడ అమ్మాయిని పెళ్ళిచేసుకుని, ఒక ముస్లిం కుర్రాడు దా జైల్లో పడ్డాడండి. అతని లాయరు దగ్గరకి తీసికెళతాను, వస్తురా?”

నాకు చటుక్కున జ్ఞాపకం వచ్చింది. ఆ మధ్య మన తెలుగబ్బాయే, 18 ఏళ్ళ వయస్సుకే డాక్టర్ అయేడని పత్రికల్లో ఒకటే రాసేరు. ఇండియా వెళ్ళి, పెళ్ళి చేసుకుని, కట్నం కేసులో చిక్కడి, సకుటుంబంగా జైల్లో పడి, నానా అవస్థలూ పడి, లాయర్లకీ, పోలీసులకీ ముడుపులు చెల్లించుకుని, అయిన పెళ్ళిని రద్దు చేయించుకుని చావు తప్పి కన్ను లొట్టపోయినట్లు ఎలాగో బయట పడి తిరిగి అమెరికా వచ్చేడు. తప్పెవరిదో తెలియదు కాని కుర్రాడికి మూడేళ్ళ ఆర్జన పోయింది. తట్టెడు ఖర్చు అయింది. వార్తాపత్రికలలో వారాల తరబడి రాసేరు. “మంచి పని అయింది. ఈ మగాళ్ళకి ఇప్పటికైనా బుద్ధి చెప్పాలి!” అని మా ఆవిడ సంతోషం ప్రకటించింది కూడా!

“వివాహం విడాకులతో అంతం అయిందిట. ఎవ్వరు ఏమి బావుఃకున్నారని ఆ సంతోషం? కేసు వివరాలు తెలియకుండా నువ్వలా తీర్మానించటం బాగు లేదు!” అన్నాను, కొంచెం ఉక్రోషంగా.

“వివరాలు తెలియక్కర లేదు. మీ మగాళ్ళు తరతరాలుగా చేస్తూన్న పనేగా. ఆ డాక్టరు కట్నం అడిగే ఉంటాడు. లేక పోతే ఆ అత్త కోడలిని కోడింటికం పెట్టేసి ఉంటుంది.”

“చూడు. అమెరికాలో డాక్టర్ సంపాదన ముందు ఇండియాలో – అందులోనూ, మన బెమ్మిగాళ్ళు - ఇచ్చే కట్నం ఏపాటి? సముద్రంలో కాకిరెట్ట! కట్నం కోసం అల్లరి పెట్టేడంటే నేను నమ్మను.”

“పోనీ, అత్తగారూ, మరదళ్ళూ సూటీ, పోటీ మాటలు అనేసి ఉంటారు! మన పిల్లలకైతే నేను అమెరికా సంబంధాలే చేస్తాను. తెల్లవాళ్ళయినా పరవాలేదు కాని, ఛస్తే నేను ఇండియా సంబంధానికి ఒప్పుకోను.”

“పెళ్ళయి మూడ్రోజులు కాలేదు. సూటీ, పోటీ మాటలు అనటానికి అవకాశం రావాలి కదా! పెళ్ళన్న తరువాత రెండు భిన్నమైన మనస్తత్వాలు గల మనుష్యులు, రెండు భిన్నమైన వాతావరణంలో ఉన్న సంసారాలు కలసి, మెలసి మెలగటం నేర్చుకోవాలి. మన పెళ్ళయి ముప్పయ్ ఏళ్ళవుతోంది. అయినా మనం ప్రతిరోజూ వాదించుకోవటం లేదూ? కోర్టులకెక్కుతున్నామా? చీటికీ, మాటికీ అమెరికా సంబంధాలో అంటావు. నీకు ఈ తెల్లవాళ్ళంటే మోజు పోలేదు. వాళ్ళు మాత్రం విడాకులిచ్చుకు చావటం లేదూ?”

ఈ సంభాషణ చినికి, చినికి గాలివానవటం, మేమిద్దరమూ కొన్నాళ్ళ పాటు రివాజుగా మాట్లాడుకోవటం మానేసుకోవటమూ జరిగిపోయాయి. మా ఇళ్ళల్లో పట్టుదలలూ, పౌరుషాలూ ముందూ, ఆ తర్వాతే పిల్లల పుట్టుకానూ మరి! అవకాశం ఇస్తే చాలు ఆవిడ ఈ మగాళ్ళు ఆడవాళ్ళకి తరతరాలుగా చేసిన అన్యాయాలు ఏకరవు పెడుతుంది. మా గిల్లికజ్జాలు విడాకులవరకూ పోలేదనటానికి సాక్ష్యం నేను రోజూ తెల్లవారు ఝామున లేచి నా శ్రీమతి పిలుపుకి ఎదురు చూడటమే!

నేనిలా పాత జ్ఞాపకాల దొంతరలలో మునిగి తేలుతూ ఉంటే శేంసన్ బంజారా హిల్స్ లో ఒక మేడ ముందు ఆపి, నన్ను కారులో ఉండమని, లోపలికి వెళ్ళి, కొంతసేపయిన తరువాత తిరిగొచ్చేడు. నన్ను వెంటబెట్టుకుని లోపలికి వెళ్ళి రెడ్డి గారికి పరిచయం చేసేడు.

నాకూ, మూర్తికీ ఉన్న పరిచయం చెప్పి, ఆర్థిక స్థోమత లేని కుర్రాడు. ఇంకా జీవితంలో స్థిరపడలేదు. సహాయం చెయ్యకలరా అని అడిగేను – నా కారుని, డ్రైవరుని చూసి నాకు వడ్డించెస్తాడేమో అన్న భయంతో. రెడ్డి ఫోను తీసి పోలీస్ స్టేషన్

ని పిలచి వాళ్లతో పది నిమిషాలు మాట్లాడేరు.

“గిది IPC 498A కేసు. కట్నం, గిట్నం, లాంచనాలు అంటూ అత్తింటోల్లని పరేషాన్ చేస్తున్నా, ఇంట్లగింట్ల ఏమైనా కిందమీదైనా, పిల్లగాన్ని, వాని అమ్మ అయ్యను ఈ సెక్షన్ కింద జైల్ల పెట్టోచ్చు. దీన్ని మన మహిళా సంఘాలన్ని పూర సపోర్టు చేస్తున్నయి.”

నాకు తెలంగాణ తెలుగుతో పరిచయం సున్న. రెడ్డి గారి భాష గభీమని అర్థం కాలా! ఆయన ఇంగ్లీషులో మాట్లాడినా బాగుండిపోను.

“మా మూర్తి కట్నం అక్కరలేదన్నాడే! అమ్మాయికి విమానం టికెట్టు కొని అమెరికా పంపిస్తే చాలన్నాడు. పెళ్ళయి రెండు రోజులు కూడా కాలేదు, డొమెస్టిక్ వయలెన్స్ కి అవకాశం ఏదీ? అసలా అబ్బాయి దగ్గర వయలిన్ తప్ప ఎప్పుడూ వయలెన్స్ కనిపించలేదే!” మూడు నిద్రలయినా ముగియకుండా మూర్తి – అందులోనూ అత్తవారింట – కొత్త పెళ్ళాం మీద చెయ్యి చేసుకుంటాడంటే నేను నమ్మ లేదు.

“పెండ్లాన్ని కొట్టకర్లే! పెండ్లాన్ని గాని అత్తింటోల్లని గాని, తక్కువచేసి మాట్లాడినా సరే, that is grounds for a complaint. Besides, in India, this is a non-bailable, non-compoundable, cognizable criminal offense” అన్నారు రెడ్డి.

నేను బిక్క మొహం వేసేను, ఆయన మాట అర్థం అయింది కాని భావం బొత్తిగా అర్థం కాలా!

“నాన్-బెయిలబుల్ కనుక గీ కేసులా బెయిలుండది. కోర్టులా జడ్జి ముందె జామీను కట్టి ఇడిపియ్యాల. శుక్రవారం రాత్రి పోలీసులు అరెస్టు చేసిన్రంటే యిగ సోమవారం పొద్దుగలవారకు యేమి జెయ్యడానికి గాదు. గీ మధ్య మన పోలీసోండ్లు గిట్లాంటి పనులల్లా బాగా వుషారైన్రు.”

పెరీ మేసన్ పుస్తకాలు తప్ప కోర్టు వ్యవహారాలతో నాకు బొత్తిగా పరిచయం లేదు. “రుజువయేవరకూ నిందుతుడు నిర్దోషి కదా? కనీసం కోర్టులో ప్రాధమిక సాక్ష్యం ప్రవేశపెట్టి, నిందుతుడు కనీసం తప్ప చేసుండొచ్చు అనే విషయం అనుమానాస్పదంగా ఉందని నిరూపించాలి కదా?” అని భయపడుతూనే అన్నాను.

“గిది cognizable offense బే! ‘గీడు నన్ను లోల్లి పెట్టిండు’ అని ఆడది గిన అంటే, ఎనకా ముందూ సూడకుండ బొక్కలేస్తరు మన పోలీసోళ్ళు. రుజువు, గిజువు, సాక్ష్యం, బీక్ష్యం ఏం అక్కర్లే!”

“మరి గయ్యాళి పెళ్ళాంతో బాధలు పడే మగాడికి కూడా ఈ రకం హక్కులు ఉన్నాయా?”

“లేవు. గిది డోళ్ళకోసం special గా ఇచ్చిన చట్టం. జమానకెల్లి వాళ్ళకు జరుగుతున్న అన్యాయానికి గిది ప్రతీకారం.”

“ఇది న్యాయం కాదే! ఇది పక్కా బ్లేక్‌మెయిల్!” కొంచెం ఉక్రోషంగానే అన్నాను.

“గీ IPC 498A, గంత మంచిగ లేదు. దీనిలో గొంచెం మార్పులు తేవాలె అని సుప్రీం కోర్టు గూడ అంటున్నది. గీ చట్టాన్ని మార్చాలి! ఓట్ల కోసం, సీట్ల కోసం గింజుకులాడె మన రాజకీయనాయకులకు గంత ధైర్యమేది?” అన్నారు రెడ్డి గారు.

“ఇండియాలో నాయం ఎప్పడో సచ్చిపోనాదండి. ప్రతోడికీ ఎదటోడు అన్నేయం చేసేసేడని ఒకటే దురద. కోస్తా వోళ్ళకో రూలు, ముల్కీ వోళ్ళకో రూలు. పెళ్ళిళ్ళు చేసుకున్నప్పడు, ఆస్తులు పంచుకున్నప్పడు ముస్లిమోళ్ళకో రూలు. మాకో రూలు, మీ హిందువులకో రూలు. ముస్లిమోళ్ళు మక్కా ఎల్లాలంటే మన గవర్నమెంటు టికెట్టు కొనిస్తారు. నాకు ఇవ్వరు.” శాంసన్ తన గోడు తను చెప్పకున్నాడు. శాంసన్ గల్ఫ్‌లో పని చేసి బాగా డబ్బు గణించి హైదరాబాదులో ఇల్లు కట్టుకుని కాలక్షేపానికి డ్రైవరు పని చేసుకుంటున్నాడు. లోకం పోకడ బాగా తెలిసిన మనిషి.

“శాంసన్ చెప్పినది నిజం. ఎవరిమీదనొ గోపంతోని పెట్టిన చట్టాలు మిగిల్నాయి. ప్రతోడు మరొకనిమీదొడి ఏడ్సేటోడె. వాడి కులం వీడికి పడదాయె. వీడి మతం వాడికి నచ్చదు. వానికోక చట్టం. వీనికోక చట్టం. వీనికి న్యాయమైతె వానికి నష్టం, వానికి న్యాయమైతె వీనికి నష్టం. మీకు తెలవందేమున్నది? గీ రిజర్వేషన్ల పేరిట సదువులల్ల, ఉద్యోగాల్లోపట గిది జరగతనే ఉన్నది గద. గిట్ల జెయ్యకపోతే ఓట్లు పడయి మరి. మన తాతల్నాటి కాలంల కన్యాశుల్కం! మరి గిప్పడు వరకట్నం!....”

లాయరు గారు ఇలా చెప్పుకు పోతూ ఉంటే అసలు విషయం మరచిపోయే ప్రమాదం ఉందని ఆయనని తక్షణ కర్తవ్యం ఏమిటని అడిగేను.

“మీరు జేశెడిదేం లేదు. ఓ 50 లచ్చలు ఖర్చు పెడితే ఏమైనా పని గావచ్చు.”

“ఏభై లక్షల రూపాయలంటే హండ్రెడ్ థౌజండ్ డాలర్లు! లాయరు ఖర్చులూ, కోర్టు ఖర్చులూనా? మూర్తిని బజారులో పెట్టి అమ్మేసినా అంత డబ్బు రాదు.”

“గది కోర్టు ఖర్చులు గాదు. పోలీసోళ్లని మేపనీకి.”

నేను బిక్క మొహం వేసేను – ఈ మారు తడారిపోయిన గొంతుకతో!

రెడ్డిగారు ఏవేవో తంటాలు పడి సాయంత్రానికి మూర్తి తల్లిదండ్రులని జైలు నుండి విడిపించేరు. “మావయ్య గారూ! నా పేస్‌పోర్టు వీళ్ళ కస్టడీలో పెడితే నన్ను కూడా విడిపిస్తామంటున్నారు. ఇప్పుడు నా చదువేం కాను?” అంటూ కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకుంది, సావిత్రి.

సోమవారం కోర్టు తెరిచే వరకూ సావిత్రిని విడిపించటం కుదరలేదు. పోలీసుల చేతిలో సావిత్రి పేస్‌పోర్టు పడకుండా చూసేసరికి మా తాతలు దిగొచ్చేరు.

పాలిపోయిన ముఖంతో ఉన్న మూర్తిని జైల్లోనే వదిలేసి, కొంత కాకపోతే కొంతయినా సంఘటనలు అదుపులోకి వచ్చేయని సంతోషిస్తూ ఉంటే, “ఎందుకైన మంచిది, వాళ్ళ చెల్లెను ఇండియా కెల్లి జల్దిగ బయటకి పంపెయండ్రి, లేకుంటె గామెన్ని కష్టాలు పడల్సొస్తదో ఏమో” అని రెడ్డి గారి సలహా మీద మలేసియా వరకు టికెట్టు దొరికిత సావిత్రిని నిలబడ్డపాటుగా కోలాలంపూర్ పంపేసి, ఇంటికి వచ్చి నిద్రపోయేను – ఆ రాత్రికి.

తెల్లవారుఝామున నేను ఎదురు చూసే వేళకి టెలిఫోను మోగింది. నా శ్రీమతే పిలుస్తోందని టెలిఫోను తీసేను. “మూర్తి నాన్నగారు పోయారు! మీరు అర్జంటుగా రావాలి” మళ్ళా నిన్నటి గొంతు.

స్థాణువునై పోయాను. నోరు పెగలదీసుకుని “ఏమైందేమిటి?” అని అడిగేను.

“గుండె ఆగిపోయిందండి!”

శవం మీద పడి ఏడవటానికి కూతురైనా లేకుండా చేసేనే అన్న బాధతో రెడ్డి గారి ఇంటికి పరిగెత్తుకెళ్ళేను. తండ్రి తలకి కొరివి పెట్టటానికైనా మూర్తిని విడచిపెట్టమని పోలీసులని అడిగేము. వీలు లేదన్నారు. “కొడుకు అమెరికాలో ఉంటే ఏమిచేసుండేవారు? ఇప్పుడూ అదే చెయ్యమనండి” అని పోలీసులు సలహా ఇచ్చేరు. ఈ లంపటంలోంచి మూర్తిని జామీను మీద విడిపించేసరికి పద్నాలుగు రోజులు పట్టింది. ముప్ఫయి వేలు ఖర్చు అయింది. మూర్తి పేస్‌పోర్టు పోలీసులు తమ అధీనంలో ఉంచేసుకున్నారు.

బెయిలు మీద ఇంటికొచ్చిన మూర్తిని ఎలా పరామర్శించాలో అర్థం కాలేదు. ఏ మాటంటే ఏ అర్థం స్ఫురిస్తుందో అని ఒక భయం.

“నువ్వు బయట పడ్డందుకు చాలా సంతోషం, పద ఇంటికి పోదాం” అన్నాను.

“జైల్లో పడ్డందుకు చాలా సంతోషంగా ఉంది. పదండి ముందుకి!”

చకితుణ్ణయాను!

“జైల్లో నేను కలిసిన మనుషులు, వారి అనుభవాలు నాకు ఒక కొత్త వెలుగుని చూపాయి.”

“ఏమయిందయ్యా?”

“మొదట్లో నా జీవితం నాశనం అయిందనుకున్నాను. అమెరికాలో నా ఉద్యోగం పోయింది. ఈ దేశం విడచి వెళ్ళటానికి వీలు లేకుండా నా పేస్‌పోర్టు పోయింది. నాలా జీవితం నాశనమైన వాళ్ళు ఇంకా చాలా మంది జైళ్ళల్లో మగ్గుతున్నారని తెలిసిన తరువాత వాళ్ళు చేసిన మహాపాపం ఏమిటా అని శోధించటం మొదలుపెట్టేను.”

“అది అలా ఉండనియ్యవోయ్! అసలు నీ మీద కేసు పెట్టటానికి నువ్వు చేసిన తప్పు

ఏమిటిట?"

"ఈ కేసు విషయాలు ఎవ్వరితోటీ సంప్రదించటానికి వీలు లేదని నా లాయరు ఆంక్ష పెట్టేడు. కనుక కోర్టులో లావాదేవీలు పూర్తయేవరకు నేను సమాధానం చెప్పగలిగే పరిస్థితిలో లేను."

"పోనీ! ఆడపెళ్ళివారితో మాట్లాడి వస్తాను. ముల్లు వెళ్ళి అరిటాకు మీద పడ్డా, అరిటాకు వెళ్ళి ముల్లు మీద పడ్డా అరిటాకుకే కదా నష్టం అని నచ్చ చెప్పి చూస్తాను. కేసు విరమించుకోమని చెబుతాను. జరిగిందేదో మరిచిపోయి ఇద్దరూ అమెరికా వచ్చేసి సుఖంగా ఉండండి."

"లేదండి. ఇది non-cognizable offense అండి. ఈ కేసు కోర్టులో నమోదైన తరువాత అభియోగం చేసినవాళ్ళు మనస్సు మార్చుకుని వెనక్కి తీసుకోటానికి వీలు లేదుటండి. ఒక వేళ వీలున్నా నాకు జరిగిన అన్యాయం తరువాత నేను ఆ పిల్లతో కాపురం చెయ్యటమనేది కలలోని మాట!"

పోనీలే! ఇప్పుడు కర్తవ్యం ఏమిటి?"

"ఏమోనండి. అంతా అయోమయంగా ఉంది. ఈ కేసు ఇప్పట్లో తెమిలేటట్టు లేదు. ఇది నా ఒక్కడికీ వచ్చిన కష్టం కాదు. మన సమాజానికి పట్టిన చీడ. చట్టాలను దుర్వినియోగపరచి, స్వలోభాలకి పోయి, పరుల జీవితాలను చెడగొట్టి, వారి జీవితాలను ప్రశ్నార్థకాలుగా మార్చి ఆడుకునే ఆడవారు, వారి పుట్టింటివారు ....స్త్రీవాదాన్ని సమర్థించిన నేను స్త్రీవాదమనే జ్వాలలో పడి చిమ్మెటలా ఆహుతి అయిపోయానండి."

"పోనీ, అప్పో, సొప్పో చేసి డబ్బు పట్టుకొచ్చి ఇస్తాను. ఆ లంచాలు మేపేసి బయటపడతావా? అమెరికా పోదాం!"

"లేదండి. ఇదేదో న్యాయస్థానంలో తేలాలి. ప్రేమ పేడిలో పడి పెళ్ళిళ్ళు చేసుకున్నవాళ్ళ సంగతేమో నాకు తెలియదు కానీ, పెద్దవాళ్ళు కుదిర్చిన పెళ్ళిళ్ళు రాతకోతలు లేని వ్యాపార ఒప్పందాలలాంటివి. కనుక అపార్థాలు, మాట పట్టింపులు వస్తూ ఉంటాయి. లాంచనాలు సరిపోలేదని వాళ్ళో మాటంటే వీళ్ళో మాట అంటారు. తరువాత 'బావ గారూ' అంటే 'వదిన గారూ' అని వరసలు పెట్టుకుని పిలుచుకోనూ

పిలుచుకుంటారు. అంతే కాని కక్షలు, కాపేషాలు, కార్పణ్యాలు పెట్టుకుని జీవితాలనే కాల్చుకుంటారా? నేను చేసిన తప్పేమిటో న్యాయస్థానంలో తేలకుండానే నాకు శిక్ష పడిపోయింది! ఇహ కోర్టుకెళ్ళి సాధించేదేమిటంటారా? కనీసం నా ఆత్మగౌరవం నిలుపుకోవాలి. ఈ రకం అన్యాయం నాతో అంతరించాలి, మరెవ్వరికీ ఇలా జరగకూడదు."

"...." ఏమనాలో తెలియలేదు!

****

ఈ మధ్య వాషింగ్టన్ లో జరిగిన తానా సభకి వెళ్ళేను. సభా ప్రాంగణంలోకి ప్రవేశిస్తూ ఉంటే ఎవ్వరో చేతికి ఒక కరపత్రం అందించేరు.

"రండి! సమాన హక్కుల కోసం పోరాడండి! భారతీయ సంసారాలలో అసమానతని తొలగించండి! 498A అనే తెర వెనుక దాగి భారతీయ సంసారాల్లో చిచ్చు పెడుతున్న తీవ్రవాదులని నిరసించండి!!"

తలెత్తి చూసేను.

సావిత్రి!!

పరిచయం చేసుకోవలసిన అవసరం లేని సావిత్రి! మహంకాళి సావిత్రి!

Transformed using పద్మ v0.4.1. © 2004-2005 Nagarjuna Venna.